

İslam dininə aid ibadət yerlərinə və ziyarətgahlara din xadiminin təyin olunması və attestasiyası üzrə proqram

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası və dini etiqad azadlığı ilə bağlı qanunvericilik aktları

1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası
2. "Dini etiqad azadlığı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu
3. Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Əsasnaməsi
4. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Nizamnaməsi
5. Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun Nizamnaməsi
6. Müqəddəs kitabları öyrənmə kurslarının fəaliyyətinə nəzarət Qaydaları
7. "Dini ekstremizmə qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu
8. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsi (Maddələr: 403, 405, 413, 432, 515, 516, 598)
9. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi (Maddələr: 103, 109, 116, 167, 167-1, 167-2, 167-3, 168, 168-1, 205-2, 214, 214-1, 278, 279, 283, 283-1)
10. Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsi (Maddələr: 75.2, 75.3, 75.4)
11. Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi (Maddələr: 106, 106.1, 106.1.6)

Qurani-Kərim

1. Qurani-Kərim haqqında ümumi məlumat
2. Qurani-Kərimin təcvid qaydalarına uyğun qiraəti
3. Qurani-Kərimdən bəzi surələrin əzbər deyilməsi

Hədis

1. Hədis elmi barədə məlumat
2. Cərh və tədil sahəsi
3. Səhhət (mötəbərlik) baxımından hədisin növləri
4. Əsas hədis mənbələri

Fiqh

İslamda ibadət və təmizlik məfhumları

1. İbadət məfhumu və ibadətin ümumi əsasları
2. Təmizlik məfhumu və suların hökmü
3. Dəstəmaz, qüsl və təyəmmüm

Namaz

1. Namaz ibadəti, mahiyyəti və məqsədi
2. Namazın növləri və qılınması
3. Namazın şərtləri və rüknləri
4. Namazla əlaqəli digər məsələlər

Oruc

1. Orucun mahiyyəti, növləri və kəffarəsi
2. Orucu pozan hallar və fitrə sədəqəsi

Zəkat və xüms

1. Zəkatın və xümsün mahiyyəti; İctimai əhəmiyyəti
2. Zəkat və xüms malları; Onların veriləcəyi yerlər

3. Xüms və zəkatla bağlı müasir məsələlər

Həcc və qurban

1. Həccin mahiyyəti və növləri
2. Həccin vacibləri və sünnələri
3. Qurban

Əqidə

1. Etiqadi məzhəblər
2. İman, iman-əməl münasibəti, İslamın əqidə əsasları (üsulüddin), İslamın əməli əsasları (Füruüddin)
3. Allahın varlığının dəlilləri
4. Allahın sifətləri, tövhid və şirk
5. İnsan iradəsi, qəzavü-qəder məfhumu
6. Mələklər
7. İlahi kitablar
8. Nübüvvət və vəhy
9. İmamət və vəlayət
10. Axirət

Təfsir

1. Təfsir üsulu, onun yaranması, məqsədi, mənbələri.
2. Təfsirə bağlı bəzi məfhumlar: Təfsir, Təvil, Tərcümə, Məal.

Vəhy və Quran tarixi

1. Vəhy
2. Quran vəhyi
3. Quranın yazılması, kitablaşması və çoxaldılması

Quran elmləri

1. Əsbabün-nüzul
2. Nasix və mənsux
3. Möhkəm və mütəşabih
4. İcazül-Quran
5. Müşkilül-Quran

Təfsir tarixi

1. Təfsir növləri
2. Təfsir cərəyanları
3. Azərbaycanlı alimlərin Quran təfsirləri və tərcümələri

Dini xitabət və peşə hazırlığı

Xitabət elmi və dini xitabət

1. Xətiblik və xitabət elmi. Xitabətin hədəf və məqsədləri
2. Xitabət tarixi
3. İcrası, mövzuları və forması baxımından xitabət növləri

Quran və sünnədə xitabət və irşad metodu

1. Quranda xitabət və irşad metodu
2. Dəvət metodu kimi təbliğ funksiyaları
3. Məhəmməd peyğəmbərin xitabət metodları
4. Əhli-Beyt imamlarının xitabət metodları
5. Səhabelərin xitabət metodları
6. Müasir dövrdə dini təbliğ metodları

Dini mərasim və dualar

1. Xütbə
2. Moizə
3. İmamlıq və müəzzinlik
4. Ölü (meyit) ilə bağlı mərasimlər
5. Mövlud ənənəsi
6. Nikah mərasimi. Talaq və hökmləri

İslam tarixi

1. Cahiliyyət dövründə sosial, iqtisadi, siyasi və dini vəziyyət
2. Məhəmməd peyğəmbər dövrü
3. Rəşid xəlifələr dövrü
4. Əməvilər dövrü
5. Abbasilər dövrü
6. Osmanlı dövləti
7. Səfəvilər dövləti

Azərbaycan tarixi

1. Azərbaycanda İslam dininin yayılması tarixi
2. Azərbaycanın tarixi-dini abidələri (məscid, kilsə və sinaqoq)
3. Azərbaycan xalqının tolerantlıq və multikulturalizm ənənələri, onun tarixi
4. Azərbaycan xalqının maarifçi şəxsiyyətləri
5. Azərbaycanın görkəmli ruhaniləri
6. Azərbaycanda dini təhsil və onun tarixi
1. Azərbaycanda Şeyxülislamlığın tarixi
2. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dövlət-din münasibətləri
3. Sovetlər dövründə represiyaya məruz qalmış dini abidələrimiz və din xadimlərimiz
4. Ümummilli lider Heydər Əliyev və Azərbaycanın dövlət-din modelinin bərqərar olması
5. Prezident İlham Əliyev siyasəti: din sahəsinə dövlət qayğısı və dinlərarası dialoqa töhfə
6. Vətən müharibəsi və işğaldan azad olunmuş ərazilərdə tarixi-dini abidələrimiz

Digər dinlər barədə məlumat

1. Yəhudilik
2. Xristianlıq
3. Azərbaycanda Zərdüştilik, Yəhudilik və Xristianlıq
4. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən digər dinlər və dini cərəyanlar

Namizədin dil bilikləri və ümumi dünyagörüşü komissiya üzvləri tərəfindən ona peşə sahəsinə uyğun verilən suallar əsasında müəyyən edilir.